

EEN STUDIE VAN DE BRIEF AAN DE FILIPPENZEN

HANS DERCKSEN

WOORD VOORAF

De brief van Paulus aan de Filippenzen is één van de ‘gevangenisbrieven’ van Paulus. Hij schreef de brief omstreeks 61 AD, waarschijnlijk vanuit zijn gevangenschap te Rome, aan een gemeente die hij ongeveer tien jaar geleden, samen met Silas gesticht had. Het was zijn eerste gemeente op het Europese vasteland.

Filippi was een belangrijke stad in de Romeinse provincie Macedonië. De oorspronkelijke godsdienst was de godsdienst die overeenkomt met de Grieks-Romeinse cultuur waarbij verschillende goden aanbeden werden. In deze, geestelijk duistere plaats, kwamen Paulus en Silas het bevrijdende evangelie van Jezus Christus brengen. Een confrontatie met de machten der duisternis zou spoedig volgen.

Wat bijzonder opvalt bij deze brief is de warme band die er was tussen Paulus en de gemeente. Hij was er zo’n vijf jaar geleden voor het laatst geweest, maar hij verlangde ze weer te ontmoeten en het was ook wederzijds. Met hun gift, via Epafroditus, werd Paulus zeer bemoedigd en door middel van deze brief bedankte Paulus de gemeente. Maar Paulus zou Paulus niet zijn als hij ook niet een aantal aanmanende bemoedigingen en een stuk lering meegaf.

Een belangrijk thema van de brief is blijdschap. Een gelovige kan zich te allen tijde verblijden in de Heer (4:4), ook in moeilijke omstandigheden, omdat God goed is en steeds het beste met hen voorheeft. Bezorgdheid moet overtroffen worden door de vrede van God. De oriëntatie van de brief is vooral christologisch. De uitnemendheid van de Heer Jezus Christus komt in deze brief sterk naar voren.

Deze studie is, na de inleiding, verdeeld in 4 hoofdstukken, waarbij elk hoofdstuk overeenkomt met het betreffende hoofdstuk in de NBG51. Op deze manier wordt de overzichtelijkheid bevorderd. De titel van een hoofdstuk komt enigszins overeen met de inhoud van hoofdstuk. Aan het einde van het hoofdstuk worden nog enkele vragen gegeven om het gelezene te verwerken.

Verder is het vooral mijn wens dat deze studie mag bijdragen aan de opbouw van Gods Koninkrijk in deze wereld.

Hans Dercksen
Zoetermeer, augustus 2025

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Bij het schrijven van deze studie is vaak gebruikt:

The New American Commentary Series, Filippians, Colossians, Philemon Logos 9 Bible Software, Melick, Richard R.

Een enkele keer zijn er ook andere boeken uit de Logos 9 Bible Software geraadpleegd

Verder is ook nog gebruik gemaakt van de Studiebijbel OT en NT, Digitale editie 2025

De verwijzing naar een bron is aangegeven met superscripts. Een superscript doelt op het nummer van de verwijzingen aan het einde van het betreffende hoofdstuk.

De bijbelvertaling die standaard gebruikt is, is de NBG-vertaling van 1951.

NOTATIE EN SPELLING

De notatieconventies worden verduidelijkt met voorbeelden:

2:8 (zonder aanduiding van het bijbelboek) betekent: Fil. 2:8.

Wanneer de verwijzing niet betrekking heeft op Filippenzen dan staat het bijbelboek erbij vermeld (bijv.: Joh. 5:11).

Staat er alleen een getal tussen haakjes, bijv. (26), dan wordt verwezen naar vers 26 van het betreffende hoofdstuk.

ASV	American Standard Version
AV	Authorized Version (King James)
CSB	The Chronological Study Bible
GNB	Groot Nieuws Bijbel
HCSB	Holman Christian Standard Bible
HSV	Herziene Staten Vertaling
NB	Naardense Bijbel
NBG	Nederlands Bijbel Genootschap
NBV	Nieuwe Bijbel Vertaling
NIV	New International Version
NKJV	New King James Version
NT	Nieuwe Testament
OT	Oude Testament
RSV	Revised Standard Version
SVV	Staten Vertaling
YLT	Young's Literal Translation
WV 95	Willibrord Vertaling 1995

GEBRUIKTE AFKORTINGEN BIJBELBOEKEN

Genesis	Gen		Matteüs	Mat
Exodus	Ex		Marcus	Mar
Leviticus	Lev		Lukas	Luc
Numeri	Num		Johannes	Joh
Deuteronomium	Deut		Handelingen	Hand
Jozua	Joz		Romeinen	Rom
Richteren	Richt		1 Korinthiërs	1 Kor
Ruth	Ruth		2 Korinthiërs	2 Kor
1 Samuël	1 Sam		Galaten	Gal
2 Samuël	2 Sam		Efeziërs	Ef
1 Koningen	1 Kon		Filippenzen	Fil
2 Koningen	2 Kon		Kolossenzen	Kol
1 Kronieken	1 Kron		1 Tessalonicenzen	1 Tes
2 Kronieken	2 Kron		2 Tessalonicenzen	2 Tes
Ezra	Ezra		1 Timoteüs	1 Tim
Nehemia	Neh		2 Timoteüs	2 Tim
Esther	Est		Titus	Tit
Job	Job		Filemon	Film
Psalmen	Psalm		Hebreeën	Heb
Spreuken	Spr		Jakobus	Jak
Prediker	Pred		1 Petrus	1 Pet
Hooglied	Hoogl		2 Petrus	2 Pet
Jesaja	Jes		1 Johannes	1 Joh
Jeremia	Jer		2 Johannes	2 Joh
Klaagliederen	Klaag		3 Johannes	3 Joh
Ezechiël	Ez		Judas	Jud
Daniël	Dan		Openbaring	Opb
Hosea	Hos			
Joël	Joël			
Amos	Amos			
Obadja	Obj			
Jona	Jona			
Micha	Mic			
Nahum	Nah			
Habakuk	Hab			
Sefanja	Sef			
Haggai	Hag			
Zacharia	Zach			
Maleachi	Mal			

INHOUD

0. INLEIDING	7
0.0 De brief	7
0.1 De plaats Filippi	7
0.3 Waarom deze brief?	8
0.4 Vragen	8
1. HET GAAT OM CHRISTUS 1:1-1:29	9
1.0 Schrijver	9
1.1 De adressant	9
1.3 De zegenwens	9
1.4 Dankzegging	9
1.5 Groeien in liefde	11
1.6 De zegen van Paulus' gevangenschap	12
1.7 Alleen... ..	14
1.8 Vragen:	15
2. STREEF NAAR DE GEZINDHEID VAN CHRISTUS 2:1-2:30	16
2.0 Inleiding	16
2.1 Eenheid	16
2.2 Het voorbeeld van Christus	17
2.3 Blijf uw behoudenis bewerken	18
2.4 Timoteüs en Epafroditus	20
2.5 Vragen	22
3. JAAG NAAR DE PRIJS DER ROEPING GODS IN CHRISTUS 3:1-3:26	23
3.0 Inleiding	23

3.1 Een merkwaardig begin	23
3.2 Pas op voor eigen gerechtigheid	23
3.3 Alleen rechtvaardig voor God door Christus	24
3.4 Christus kennen.....	25
3.5 Jagen naar het doel	26
3.6 Navolgers	27
3.7 Vragen.....	28
 4. VERBLIJDT U IN DE HERE TE ALLEN TIJDE! 4:1-4:23	30
4.0 Inleiding	30
4.1 Daarom.....	30
4.2 Toch niet overal eensgezindheid	30
4.3 Verblijdt u in de Here te allen tijde.....	31
4.4 Dankbaarheid voor een gift	35
4.5 Afsluiting	36
4.6 Vragen.....	36

0. Inleiding

0.0 De brief

De brief van Paulus aan de Filippenzen werd omstreeks AD 61 geschreven vanuit de gevangenis te Rome gedurende zijn eerste gevangenschap aldaar. Anderen denken dat Paulus te Caesarea gevangen zat en van daaruit de brief schreef. Nog andere mogelijkheden zijn Efeze of Korinte, maar Rome lijkt het meest waarschijnlijk.

0.1 De plaats Filippi

De stad is genoemd naar Philip II van Macedonië, de vader van Alexander de Grote, die in 359 BC de inwoners te hulp kwam tegen hun vijanden. Hijzelf veranderde de naam van de stad.

Filippi was in de tijd van Paulus een belangrijke Romeinse kolonie in de provincie Macedonië. De stad als zodanig bestaat niet meer en nu liggen de ruïnes ongeveer 15 km ten noorden van de Griekse havenstad en toeristenplaats Kavála. De meeste inwoners van Filippi spraken zowel Grieks als Latijn.

Bible Mapper 5.1

0.2 Drie belangrijke gebeurtenissen

1. Op de tweede zendingsreis komen Paulus en Silas in Filippi (ongeveer 50 AD) de eerste stad in dat deel van Macedonië. Ze volgen weer de gewone gang van zaken: op sabbat naar de synagoge, maar die was er blijkbaar niet (daar zijn tenminste 10 Joodse mannen voor nodig), maar blijkbaar wel een gebedsplaats voor vrouwen en daar ontmoeten ze Lydia, een welgestelde vrouw afkomstig uit Thyatira, die purper verkoopt. Opvallend is dat hier staat dat de Here haar hart opende (14) zodat ze aandacht schonk aan wat door Paulus gezegd werd. Lydia wordt de eerste bekeerling van de apostelen op Europese bodem en later zal ze de apostelen in haar huis uitnodigen.

2. Op een gegeven moment zijn ze op weg naar de bidstond en dan komen ze een slavin tegen en dat lijkt een geschenk uit de hemel. Een gratis reclame voor de evangelisten en hun boodschap en het klopt 100 procent. Sommige vertalingen hebben ‘de weg tot behoudenis’ andere ‘een weg tot behoudenis’, ik begrijp: vanuit het Grieks kan het allebei. Maar toch is hier iets mis. De slavin verkondigt weliswaar de waarheid maar het komt niet van de Heilige Geest maar van een demonische bron. Paulus gelast op een gegeven moment de demon om uit te gaan en nu zijn haar eigenaars een belangrijke inkomstenbron kwijt.

3. Het verhaal gaat nog verder. De voormalige eigenaars organiseren een opstootje waardoor Paulus en Silas in de gevangenis terechtkomen en flink mishandeld worden. Niettemin zingen Paulus en Silas in de gevangenis Gods lof en dan God zendt een aardbeving. Het uiteindelijke resultaat is dat een aantal mensen, waaronder de gevangenebewaarder tot bekering komt. Paulus en Silas worden nu door de autoriteiten beleefd verzocht de stad te verlaten.

Bij zijn derde zendingsreis is Paulus nogmaals in Filippi geweest (56 BC), vandaar vertrok hij naar Troas (Hand. 20:6).

In 1:26 en 2:24 spreekt Paulus de hoop uit dat hij opnieuw naar Filippi zal komen. Het is niet zeker dat dit ook gebeurd is.

0.3 Waarom deze brief?

In ieder geval zijn er twee redenen aan te wijzen waarom Paulus deze brief schreef. Hij wilde de gemeente bedanken voor de gift die ze hem hadden toegestuurd (4:10-20) en verder een meer algemene reden: hen benadrukken dat ware blijvende vreugde alleen te vinden is in de relatie met de Heer Jezus Christus.

Deze brief is de meest persoonlijke brief (samen met Philemon) van de apostel Paulus.

0.4 Vragen

1. Paulus bedankte de Filippenzen voor hun gift. Hoe functioneert ‘dankbaarheid’ in uw leven?

1. Het gaat om Christus 1:1-1:29

1.0 Schrijver

De brieven van Paulus beginnen steeds op dezelfde manier: er is steeds een schrijver (Paulus), dan de geadresseerden en daarna een zegenwens. De schrijver van deze brief is dus de apostel Paulus. Paulus noemt hier niet zijn apostel zijn, iets dat hij wel doet in zijn andere brieven, uitgezonderd de brief aan Philemon. Hier wordt de term ‘dienstknechten’ (doulos) gebruikt evenals in Romeinen (hier ook ‘apostel’) en in Titus en Philemon. Het lijkt er op dat ‘apostel’ alleen daar gebruikt wordt waar het nodig is om zijn autoriteit te bevestigen. In Filippi was hij blijkbaar vertrouwd met de gemeente en het was daarom niet nodig om zijn ‘status’ te benoemen. Dienstknechten geeft iets van nederigheid aan. Ook al ben je apostel, je bent tegelijk ook een dienstknecht van de Heer Jezus

1.1 De adressant

De brief is gericht aan de heiligen in Christus Jezus tezamen met hun opzieners en diakenen. Het gaat hier dus om de ‘gewone’ gemeentestructuur waarbij de leiding in handen is van de opzieners (Gr.: episkopois) en diakenen (Gr.: diakonois), ze zijn allen heiligen, dat is hun status voor God. Nu betekent ‘heilig’ dat ze apart gezet zijn in Christus maar het zegt verder niets over hun persoonlijke levenswandel.

Een andere term voor opzieners is ‘oudsten’ (Gr.: presbuteros). Opziener zijn is de taak, oudste is het ambt.

1.3 De zegenwens

Vervolgens spreekt Paulus de zegenwens uit, maar het is eigenlijk meer dan dat. Een gelovige wenst het niet alleen, hij deelt ook daadwerkelijk Gods zegen uit! Welke zegen? De zegen van de genade en vrede van God en van de Here Jezus Christus.. Terecht zegt hij er bij: onze Vader. Want de broeders en zusters te Filippi en Paulus hebben dezelfde Vader.

1.4 Dankzegging

Het eerste woord dat me opvalt in het gedeelte 3 tot en met 8 is het woord ‘dank’. In de gebeden van Paulus speelt ‘danken’ een belangrijke rol. Zo schrijft hij aan Timoteüs:

1Ti 2:1 Ik vermaan u dan allereerst smekingen, gebeden, voorbeden en dankzeggingen te doen voor alle mensen, ...

Dus: dankzeggingen bij onze gebeden zijn bepaald niet overbodig. Wat Paulus bidt komt zo meteen aan de orde, maar eerst wordt God gedankt voor zijn zegeningen. Het danken van Paulus komt bepaald niet uit zijn tenen, er staat dat hij voor hen met **blijdschap** bidt. Het kan

dus blijkbaar ook anders, je kunt ook voor iemand met zorg bidden. In dat geval ben je meer aan het smeken. Maar het is fijn om met blijdschap te kunnen bidden.

Waar is Paulus blij om en waar dankt hij voor ? Paulus kan het concreet aangeven:

5 wegens uw deelhebben aan de prediking van het evangelie, van de eerste dag af tot nu toe.

De gelovigen in Filippi waren en bleven actief in de prediking van het evangelie (letterlijk staat er: voor de gemeenschap van jullie aan het evangelie). In de eerste plaats vraag ik me af hoe Paulus dit wist. Op het moment van schrijven zit hij zo'n 1300 km verderop in Rome (gevangen) en het is zo'n vijf jaar geleden dat hij voor het laatst onder hen werkte. Maar ongetwijfeld zullen hem ondertussen berichten van de gemeente bereikt hebben. Hij had immers onlangs ook een gift van de Filippenzen ontvangen (2:25, 4:10).

De gemeente was dus op de één of andere manier betrokken bij het evangelie, hoe dan ook. Zo hoort het ook. Niet alleen intern bezig met allerlei zaken (ook dat moet gebeuren), maar ook met extern, naar buiten toe. Het was dus bepaald geen lauwe gemeente, ook al waren er bepaalde moeilijkheden (4:2).

Paulus koppelt hier de overtuiging aan vast dat God met hen een goed werk is begonnen en dit zal voortzetten tot de dag van Christus Jezus, een veel geciteerde tekst. Dat God een goed werk is begonnen blijkt uit de respons van de Filippenzen en ook uit hun volharding. Het begint altijd bij God (Joh. 6:44). De vraag is hier: Wat betekent het 'tot de dag van Christus Jezus'?

Eigenlijk gaat het hier over het onderwerp 'heiliging'. Iemand die tot geloof in de Heer Jezus komt ontvangt de gave van de rechtvaardiging (zie bijv. Rom. 5:1, 2 Kor. 5:21). De gelovige ontvangt nu de juridische status van een rechtvaardige. Daarna begint een proces van heiliging waarbij het karakter van de gelovige steeds meer gaat lijken op het karakter van de Heer Jezus. Dit is een levenslang proces waarbij zowel de Heilige Geest als de gelovige een aandeel heeft (Heb. 12:14). De verantwoordelijkheid van de gelovige blijkt bijv. ook uit:

2:12 Daarom, mijn geliefden, gelijk gij te allen tijde gehoorzaam zijt geweest, blijft, niet alleen zoals in mijn tegenwoordigheid, maar nu des te meer bij mijn afwezigheid, uw behoudenis bewerken met vreze en beven,

13 want God is het, die om zijn welbehagen zowel het willen als het werken in u werkt.

De heiliging heeft een eindpunt: de verheerlijking (Rom. 8:30). Het is interessant dat de grondtekst in vers 6 spreekt over '**voltooien** tot de dag...'. De gemeente zal op de dag van Christus Jezus zonder vlek of rimpel zijn (Ef. 5:27). Hoe ik me dat moet voorstellen weet ik niet. Als een gelovige sterft is dat dan tegelijk het eindpunt van zijn/haar heiliging? En als hij/zij op dat moment een onheilig leven leidde, waar komt hij/zij dan terecht? De Schrift lijkt op dit punt niet volkomen duidelijk.

Het is wel duidelijk dat Paulus en de gelovigen een hartsrelatie met elkaar hebben. Dit zal in het bijzonder gegroeid zijn door de moeilijkheden die Paulus ervoer met betrekking tot zijn gevangenschap in Rome (en die nog, ten tijde van de brief, voortduurt). Medeleven (dat bleek ook uit de gezonden gift) versterkt de onderlinge band. Opvallend is ook dat Paulus in vers 7 spreekt over 'de mij verleende genade'. Wat voor genade wordt hier bedoeld? Het meest waarschijnlijk is de genade die Paulus ontving om juist in zijn moeilijke omstandigheden toch een krachtige getuige van Jezus te zijn.

Zo kan God ons in moeilijke omstandigheden genade geven om toch ‘krachtig in de Heer’ te blijven. Zoiets is vaak een sterk getuigenis voor onze omgeving (zowel voor ongelovigen als gelovigen). Vaak bidden we dat God ons helpt uit onze moeilijkheden, maar dikwijls laat God moeilijkheden toe om juist aan ons en anderen Zijn kracht te tonen in onze zwakheid. Het doet me denken aan de woorden van de Heer Jezus in Joh. 12:

27 Nu is mijn ziel ontroerd, en wat zal Ik zeggen? Vader, verlos Mij uit deze ure! Maar hiertoe ben Ik in deze ure gekomen.

28 Vader, verheerlijk uw naam! Toen kwam een stem uit de hemel: Ik heb hem verheerlijkt, en Ik zal hem nogmaals verheerlijken!

Juist in onze moeilijkheden kan God Zijn heerlijkheid tonen.

Vers 8 laat ook de pastorale kant zien van Paulus, hoewel de bediening van herder moeilijk te combineren is met die van een apostel. Een herder moet bij de schapen zijn en dat is voor een rondreizende apostel doorgaans een onmogelijkheid. De zuiverheid van het verlangen van Paulus naar de gemeente te Filippi wordt onderstreept door ‘met de ontferming van Christus Jezus’ en dat hij dat niet zomaar uitspreekt blijkt ook uit ‘God is mijn getuige’! Zo’n houding van innerlijke ontferming, waar het om het welzijn van de schapen gaat, wordt bewerkt door de inwonende Heilige Geest hoewel onze medewerking daarbij niet uitgesloten is (Kol. 3:12). Het is het pastorale hart dat de schapen ziet worstelen met hun moeilijkheden, tegenslagen ziekten, verleidingen etc. maar ook met hun koppigheid. De Heilige Geest bewerkt de juiste innerlijke respons bij de pastor: ontferming, bewogenheid en voorbede.

Hoe reageerde de Here Jezus op een grote mensenmenigte?

Mt 9:36 Toen Hij de scharen zag, werd Hij met ontferming over hen bewogen, daar zij voortgejaagd en afgemat waren, als schapen die geen herder hebben.

Voortgejaagd en afgemat, dat kun je in het pastoraat veel tegenkomen. Hoe nodig is de herderlijke bediening. De Heer Jezus reageert dan ook met de oproep om de Heer van de oogst te vragen arbeiders uit te zenden.

1.5 Groeien in liefde

Een bijzonder gebedspunt van Paulus staat in vers 9. Het is duidelijk dat er liefde is in de gemeente te Filippi, maar het kan nog beter en daar bidt Paulus voor.

Ik heb me afgevraagd waarom er helder inzicht (geestelijk inzicht) en fijngevoeligheid nodig is om in de liefde te groeien. Het antwoord staat eigenlijk al in vers 10: om te onderscheiden waarop het aankomt. Echte liefde onderscheidt waarop het aankomt. Echte liefde ziet scherp.

Een bekend gezegde luidt: Liefde maakt blind. Dit mag dan zo zijn voor die liefde waarbij vooral de erotiek en de romantiek op de voorgrond staan maar de echte liefde, de bijbelse (agape-liefde), ziet scherp. Deze liefde is gevoelig voor de noden van anderen en onderscheidt ook wat een ander echt nodig heeft (fijngevoeligheid). Ik geloof dat het de liefde is uit 1 Kor. 13 die niemands gevoel kwetst. Soms zeggen we iets tegen een ander, waarbij we dan menen die ander te helpen maar het werkt averechts. De ander ervaart het veeleer als een dolksteek. Nu kan dat best eens aan die ander liggen maar het kan ook weleens aan ons liggen omdat we

gewoon de fijngevoeligheid en het helder inzicht missen hoe we die ander werkelijk met onze woorden kunnen helpen.

Onderscheiden waarop het aankomt geldt ook in bredere zin voor het leven met de Heer. Wat is licht en wat is duisternis? Wat vindt God nu belangrijk en wat vindt Hij minder belangrijk? Soms vinden we dingen heel belangrijk die God helemaal niet zo belangrijk vindt. Hoeveel verdeeldheid is er in het lichaam van Christus al ontstaan rondom bepaalde leerstellingen! Duidelijk is, vanuit Gods Woord, dat God liefde heel belangrijk vindt, liefde tot Hemzelf en liefde tot de naaste. In het OT. zegt God het al in Hos. 6:6: Want in liefde heb Ik behagen en niet in slachtoffer, in kennis van God en niet in brandoffers.

Een aantal jaren geleden woonde een jong stel naast me. Een jongeman en een jonge vrouw, beiden met een RK. achtergrond. Ik kwam ermee in contact en ze bleken erg aardig. Het was me echter ook al snel duidelijk dat ze niet getrouwd waren. Er ontwikkelde zich een goede verstandhouding tussen ons en er werd ook over het geloof gesproken en op een gegeven moment, bij een bepaalde situatie, zei die vrouw (zoiets als): Dan is het zeker ook niet goed als wij samenwonen? Ik had toen zoiets moeten zeggen als: Neen, dat is niet wat God goedkeurt. In plaats daarvan gaf ik een wat onduidelijk antwoord waar ze niet veel aan hadden. Later had ik er spijt van dat ik niet duidelijker was geweest. Overigens zijn ze later toch nog met elkaar getrouwd.

Onderscheiden waarop het aankomt is ook nodig om niet bepaalde geloofswaarheden te sterk te gaan benadrukken ten opzichte van andere geloofswaarheden. Je kunt bijvoorbeeld heel sterk gaan benadrukken dat je als christen tegen de zonde moet strijden daarbij verwijzende naar Hebr. 12:4: Gij hebt nog niet ten bloede toe weerstand geboden in uw worsteling tegen de zonde. Wanneer dit steeds maar weer benadrukt wordt dan kan het je leven aardig somber maken. Op deze manier kan een waarheid uit Gods Woord in jouw leven tot een onwaarheid verworden, zodat je niet meer in de waarheid wandelt. Je kunt ook te sterk gaan benadrukken dat je vrijgemaakt bent van de zonde, alsof je nooit meer tegen de zonde zou behoeven te strijden. Ook dan raak je uit het spoor van de waarheid.

Het behaagt God niet als Zijn kinderen niet meer in de waarheid wandelen. En als we niet in de waarheid meer wandelen kunnen we ook niet groeien in de liefde.

Liefde heeft dus helder inzicht en fijngevoeligheid nodig om verder te kunnen groeien maar er staat nog iets bij. Kijk maar in vers 9b: Dan zult gij rein en onberispelijk zijn tegen de dag van Christus, vervuld van de vrucht van gerechtigheid, welke door Jezus Christus is, tot eer en prijs van God. Hieruit blijkt des te meer dat we kunnen meewerken aan onze heiliging. Maar de vrucht van de gerechtigheid is wel door Jezus Christus.

1.6 De zegen van Paulus' gevangenschap

Deze titel heeft ook de NBG51 boven deze perikoop staan. Wat is er aan de hand? Paulus is in Rome en hij zit gevangen (ongeveer 61 AD). Hij zit in zijn eigen gehuurde appartement, hij kan mensen vrijelijk ontvangen en over het evangelie spreken (Hand. 28:30) maar hij is wel bewaakt. Hij had zich op de keizer beroepen en dat betekent dat hij te zijner tijd ook voor de keizer (Nero) zal moeten verschijnen. Maar in ieder geval heeft zijn komst te Rome voor de nodige 'reuring' gezorgd, maar dat is volgens Paulus allesbehalve negatief. Aan het gehele hof is duidelijk geworden dat hij gevangen zit om Christus wil (13). Bij het hof moet mogelijk gedacht worden aan de praetoriaanse garde (de elite soldaten van de keizer) die betrokken

waren bij de bewaking van Paulus. Op de gemeente te Rome heeft het ook een positieve invloed gehad. Juist door de moeilijkheden met Paulus zijn veel gemeenteleden bemoedigd om des te meer te evangeliseren (iets dat Paulus alleen nog maar 'thuis' kon doen).

Overigens deed zich hier ook een merkwaardig verschijnsel voor. Sommigen predikten Christus uit nijd en twist en eigenbelang (16) met het oogmerk om de gevangenschap van Paulus te verzwaren. Hoe moet ik me dat voorstellen? Blijkbaar is dit mogelijk, maar hoe gaat dat dan? Mogelijk predikten ze Christus om de autoriteiten, die niet zitten te wachten op dergelijke prediking, op te zetten tegen Paulus. Hij was immers de aanstichter van moeilijkheden.

Maar hoe het ook zij, Christus werd gepredikt en daar verblijdde Paulus zich om.

Dan volgen de verzen 19 en 20, die wat lastig te begrijpen zijn:

19 Want ik weet, dat dit mij tot behoud zal strekken door uw gebed en de bijstand des Geestes van Jezus Christus,

20 naar mijn vurig verlangen en hopen, dat ik in geen enkel opzicht beschaamd zal staan, maar dat met alle vrijmoedigheid, zoals steeds, ook nu Christus zal worden grootgemaakt in mijn lichaam, hetzij door mijn leven, hetzij door mijn dood.

De eerste vraag is: "Waar slaat 'dit' op terug?". Dat is nog wel duidelijk, alles wat in het voorafgaande genoemd werd: de moeilijkheden die Paulus ondervond met betrekking tot zijn gevangenschap, de prediking van 'Christus' uit zuivere of onzuivere motieven. Maar wat moeten we met 'tot behoud strekken' door uw gebed....?' Moet Paulus dan nog 'behouden' (gered) worden? Het lijkt onwaarschijnlijk dat Paulus hier zijn vrijlating op het oog heeft gezien vers 20. Het is duidelijk dat hier een andere vorm van 'behoud' (Gr.: soterian) bedoeld is. We geven eerst een paar andere vertalingen:

19 Want ik weet dat dit mij tot zaligheid strekken zal, (HSV)

19 omdat ik weettot mijn redding leidt. (NBV)

19 will turn out for my deliverance. (NIV)

Het Gr. 'soterian' betekent dus 'heil', 'zaligheid', 'redding', 'bevrijding'. Paulus lijkt hier de gedachte te willen uitdrukken dat de moeilijkheden die hij nu ervaart zijn uiteindelijke redding (het definitief ingaan in Gods Koninkrijk) ten goede zullen komen (Rom. 8:28). Als we stand houden in moeilijke omstandigheden zal onze beloning des te groter zijn (1 Pet. 4:14). Je kunt behouden zijn, maar dan als door vuur heen (1 Kor. 3:15), maar je kunt ook zeer ruim behouden zijn (2 Pet. 1:11) en een grotere heerlijkheid in de eeuwigheid hebben. Paulus heeft wel de gebeden van anderen en de bijstand van de Heilige Geest nodig om op de juiste wijze deze moeilijkheden te doorstaan en niet beschaamd te staan (voor de rechterstoel van Christus?). Hoe belangrijk is het gebed voor heiligen (Ef. 6:18).

Paulus' motivatie is dat Christus wordt grootgemaakt in zijn lichaam (20) hetzij dat hij blijft leven en zijn bediening op de een of andere manier kan voortzetten of dat hij zijn leven voor Christus moet geven. Toch is dat laatste nog niet aan de orde (25). In dat laatste vers spreekt hij de verwachting uit dat Hij (weer) voortdurend bij de Filippenzen zal zijn... Wat mij betreft een wat ongelukkige vertaling, want hoe kun je voortdurend bij de Filippenzen zijn? Wat meer inzichtelijk lijkt me:

25, weet ik dat ik inderdaad voor u behouden zal blijven, (NBV, NBV21)

Paulus geloofde dat hij de Filippenzen iets te bieden had zodat ze geestelijk zouden groeien en zich in het geloof zouden verblijden. Dit lijkt me een heel goede motivatie om nog niet naar de Heer te gaan. Opvallend is ook....zich in het geloof verblijden. Blijdschap in de Heer kan wel gezien worden als het hoofdthema van deze brief. De komst van een man Gods in een gemeente (zoals Paulus bij de Filippenzen) kan dus resulteren in meerdere blijdschap in de Heer. Over opbouwende prediking gesproken, als je Paulus maar uitnodigt dan weet je zeker dat je iets goeds krijgt ?! Dan kun je over hem gaan roemen....maar dan wel in Christus Jezus want Hij is het deze geestelijke reus heeft doen geworden (26).

Hoevelen onder ons verblijden zich heden ten dage werkelijk in hun geloof? Want ook al ben jezelf gered en heb je de zekerheid van behoud dan betekent dat nog niet dat je automatisch ook blij bent in je geloof. Ik zou voorzichtig willen zeggen: ‘alles went, ook het gevoel van behouden te zijn’. Verschillen we wel zoveel, qua uitstraling, van onze medemensen die een beetje religieus zijn, maar er verder niet veel aan doen? Blijdschap als vrucht van de Geest (Gal. 5:22) moet toch merkbaar zijn, niet alleen voor jezelf, maar ook voor onze omgeving? Anderzijds staat er ook:

4:4 Verblijdt u in de Here te allen tijde !

Het staat er dus ook als een opdracht en dat betekent dat het ook een wilsbesluit moet zijn. We komen hier later op terug!

1.7 Alleen...

Het woordje ‘alleen’ duidt er op dat er nu een verandering optreedt en dat gebeurt ook. Paulus gaat nu over van het geven van informatie naar het geven van een vermaning of aanmoediging. Van de Filippenzen wordt ook iets verwacht: eenheid en dan wordt in het bijzonder gefocust op het medestrijden voor het geloof aan het evangelie. Het woord dat hier opvalt is ‘vaststaan’. We kunnen alleen maar effectief strijden als we gezamenlijk optrekken zonder dat we ons op enige manier laten afschrikken. De tegenstander zoekt steeds naar zwakke plekken in de gelederen van de gemeente en als er verdeeldheid is of een geest van ‘verslagenheid’ dan heeft hij al een belangrijke voorsprong. Ook moeten we bedenken dat onze strijd is niet tegen bloed en vlees maar tegen de machten der duisternis (Ef. 6:12), maar die strijd vindt wel plaats via mensen. Juist onze onverschrokkenheid zal bij tegenstanders een zeker respect afdwingen, wij ‘intimideren’ hen en niet omgekeerd. Het zal ze aan het denken zetten over ‘de kracht’ die de gelovigen lijken te hebben en die zij missen.

Het meest sterke evangelisatiemiddel, voor onze omgeving, waarover de gelovige beschikt is zijn/haar eigen leven. Anderen, in onze omgeving, observeren ons voortdurend en de vraag is wat zij ‘lezen’.

Het woordje ‘want’ in vers 29 slaat weer terug op het voorafgaande. De apostel lijkt zoiets te zeggen als ‘dat jullie tegenstanders hebben en strijd ervaren is een ‘logisch’ gevolg van de genade die jullie ontvangen hebben. Het is genade om tot geloof te komen (dit roept ongetwijfeld vragen op) en natuurlijk, niemand vindt lijden fijn en we hoeven er ook niet naar te streven. Maar als het over ons komt ter wille van Christus, dan moeten we ons verblijden.

1.8 Vragen:

1. Welke rol heeft dankzegging in uw gebed? (1:3)
2. Op welke manier hebt u deel aan de prediking van het evangelie? (1:5)
3. Wat houdt het goede werk dat Hij in ons begonnen is? (1:6)
4. Paulus verlangde naar de gemeente in Filippi (1:8), er staat bij: 'met de ontferming van Christus Jezus'. Wat zegt deze toevoeging u?
5. Wat kunt u zelf doen om te groeien en de agape-liefde (1:9)?
6. Het ging Paulus er om dat Christus werd grootgemaakt in zijn leven (1:20). Is dat ook uw verlangen en wat betekent dit dan voor u in het leven van alledag?
7. Het is genade als we in Christus zijn gaan geloven (1:29), maar is die genade dan niet voor iedereen beschikbaar?
8. Voor Christus te mogen lijden is ook genade. Zou u nog meer bijbelplaatsen kunnen aanwijzen waaruit dat blijkt?

2. Streef naar de gezindheid van Christus 2:1-2:30

2.0 Inleiding

De titel van dit hoofdstuk is gebaseerd op vers 5. Twee goede voorbeelden van mannen met de gezindheid van Christus komen in dit hoofdstuk naar voren: Timoteüs en Epafroditus. Een goede samenvattende titel is overigens lastig omdat verschillende onderwerpen aan de orde komen en de hoofdstukindeling een keuze van de vertaler is en niet bijbels geïnspireerd.

2.1 Eenheid

Vers 2:1 geeft geen ‘indien’ aan (zoals de NBG suggereert) maar wel een zekerheid. In plaats van ‘indien’ had er beter kunnen staan ‘aangezien dan’. De NBV21 vertaalt vers 1 en 2 met:

*1 Nu u door Christus zozeer bemoedigd wordt en liefdevol getroost, nu er onder u zo'n grote verbondenheid met de Geest is, zoveel hartelijk medeleven,
2 maak mij dan volmaakt gelukkig door eensgezind te zijn, één in liefde, één in streven, één van geest.*

Eigenlijk gaat het hier om de derde aanmoediging die te maken heeft met de onderlinge band van de gelovigen. De eerste is in 1:9: groeien in de agape-liefde. De tweede is in 1:27, hier ligt de nadruk op eenheid met het oog op het verspreiden van het evangelie en de derde is in 2:2,3 en 4, hier gaat het (weer) om de onderlinge verhoudingen.

We staan even stil bij vers 3a:

3 zonder zelfzucht of ijdel eerbejag; doch in ootmoedigheid achte de een de ander uitnemender dan zichzelf;

In een plaatselijke gemeente hebben gelovigen verschillende gaven en mogelijkheden en het is Gods bedoeling dat deze aangewend worden tot Gods eer en opbouw van Gods Koninkrijk. Maar de uitvoering hiervan kan nogal eens ‘haperen’ door het nog aanwezige ‘vlees’ in de levens van de deelnemers. We weten weliswaar:

Ga 5:24 Want wie Christus Jezus toebehoren, hebben het vlees met zijn hartstochten en begeerten gekruisigd.

Maar de praktijk is weerbarstig. Hoogmoed en eigendunk kunnen wel degelijk onderlinge samenwerking bemoeilijken en het komt niet zelden voor dat we onze eigen zienswijze superieur achten ten opzichte van die van een andere broeder of zuster. Er is niets verkeerd aan een gezonde voldoening op een geleverde prestatie maar soms gaat dit de grenzen van het betamelijke te boven. Vaak ontstaat een ongezond verlangen naar waardering en erkenning ondanks de belijdenis: We doen het voor de Heer. Nogmaals: in elk mens schuilt het verlangen om gewaardeerd en erkend te worden, maar te gemakkelijk kan dit de boventoon gaan voeren in een gemeente en resulteren in strijd en verdeeldheid. De remedie is steeds: het kruis (zie 2.2).

Nog even iets over vers 3b en 4:

en ieder lette niet slechts op zijn eigen belang, 4 maar ieder [lette] ook op dat van anderen.

Let wel dat er niet staat dat het eigen belang onbelangrijk is. Er is ook een verkeerd ‘zichzelf wegcijferen’ dat kan uitmonden in één van de vele burn-outs. Normaal gesproken letten we ook op ons eigen belang. Paulus moedigt ons aan om ook het belang van anderen in het oog te houden. Laat er een gezonde balans zijn tussen het eigen belang en dat van anderen.

Een voorbeeld: Het is nogal eens voorgekomen dat een oudste zijn gezin tekort gedaan heeft vanwege het vele werk voor de gemeente. De ‘tuin’ van anderen werd onderhouden maar niet de eigen ‘tuin’. Omgekeerd kan ook de gemeente weer tekort komen als de betreffende oudste teveel door persoonlijke zaken afgeleid wordt. Natuurlijk zal God nooit van ons verlangen iets te ondernemen waarvoor Hij niet in Zijn genade voorziet. Maar door persoonlijke gedrevenheid kan de (soms fluisterende) leiding van de Heilige Geest weleens uit het oog verloren worden.

2.2 Het voorbeeld van Christus

In vers 5 wijst Paulus de Filippenzen op de gezindheid (innerlijke houding, Het Boek) die in Christus Jezus was: de houding van een dienstknecht. Hij had (in Zijn pre-existentie) de gestalte van God, maar Hij hield aan Zijn gelijkheid met God niet vast (NBV), maar deed er afstand van en nam de gestalte van een dienstknecht aan en werd gelijk aan een mens. Zo kwam Hij als mens tevoorschijn en Hij vernederde zich en werd gehoorzaam tot de dood, ja tot de dood van het kruis (wel de meest vernederende dood).

De gezindheid waar hier in het bijzonder op gewezen wordt is de gezindheid van nederigheid, dienstbaarheid en gehoorzaamheid aan God zelfs tot de uiterste consequentie. God wil zo graag deze gezindheid terug zien in ieder van Zijn kinderen. Hoeveel gemakkelijker zouden onze gemeentes lopen als deze gezindheid meer aanwezig was.

Jezus doorstond de ‘test’ glansrijk en daarom werd Hij door God, de Vader, uitermate verhoogd.

De les die hier voor ons allen in zit is deze: Om voor God optimaal gebruikt te kunnen worden moet deze gezindheid, die Christus hier liet zien, ook in ons zijn. We geven een paar teksten in dit verband:

1 Joh. 2:6 Wie zegt, dat hij in Hem blijft, behoort ook zelf zo te wandelen, als Hij gewandeld heeft.

1 Pet. 5:5 Evenzo gij, jongeren, onderwerpt u aan de oudsten. Omgordt u allen jegens elkander met nederigheid, want God wederstaat de hoogmoedigen, maar de nederigen geeft Hij genade.

Jak. 4:6b Daarom heet het: God wederstaat de hoogmoedigen, maar de nederigen geeft Hij genade.

Mat. 23:12 Al wie zichzelf zal verhogen, zal vernederd worden en al wie zichzelf zal vernederen, zal verhoogd worden.

Wat is de naam die Jezus geschonken werd en wanneer is dat gebeurd?

Hier is niet bedoeld de naam van Jezus, zo werd Hij al genoemd. De naam waar het hier om gaat is Here (11). In het Grieks staat hier 'Kyrios'. Waar in ons OT de naam HERE staat, staat in het Hebreeuws de Godsnaam YWHW. Deze naam wordt in de Septuagint (de Griekse vertaling van het OT) weergegeven met 'Kyrios'. De naam boven alle naam is 'YWHW'. Jezus heeft dus na Zijn opstanding de naam 'YWHW' gekregen. Een paar teksten in dit verband:

Hand. 2:33 Hij dan, Die door de rechterhand van God verhoogd is...

Heb. 1:3-4 Hij is zoveel uitnemender geworden dan de engelen, als Hij uitnemender Naam geërfd heeft dan zij.

Hij heeft toen ook alle macht gekregen in hemel en op aarde:

Mt 28:18 En Jezus trad naderbij en sprak tot hen, zeggende: Mij is gegeven alle macht in de hemel en op de aarde.

De moeilijkheid is dat de Heer Jezus voor Zijn incarnatie ook al 'YWHW' was. In de brandende braambosch verschijnt Hij als de Engel des HEREN (Ex. 3:2-6). In Ex. 3:14-16 maakt Hij zich bekend met de naam 'YWHW'. Maar na de opstanding ontving Hij ook die naam, als mens.

Vers 10 begint met 'opdat'. De Heer Jezus als HEER (YWHW) is nu voor eeuwig officieel de hoogste autoriteit is het ganse universum (met de Vader en de Heilige Geest) en dat moet en zal ook door alle schepselen officieel erkend worden (inclusief de demonen).

2.3 Blijf uw behoudenis bewerken

Vers 12 begint met 'daarom'. Dat slaat zowel terug op het voorgaande, in het bijzonder op het voorbeeld van de Heer Jezus: zijn gehoorzaamheid en nederigheid als ook op het volgende 'want' in vers 13. Wat het in ieder geval niet betekent is dat we aan onze behoudenis iets kunnen toevoegen. Onze behoudenis is uit genade:

*Ef. 2:8 Want door genade zijt gij behouden, door het geloof, en dat niet uit uzelf: het is een gave van God;
9 niet uit werken, opdat niemand roeme.*

Het betekent wel dat we, als kinderen Gods, het voorbeeld van de Heer Jezus uitwerken in ons dagelijks leven vooral ook door de manier waarop we met elkaar omgaan. God stelt ons door de Heilige Geest en door Zijn woord in staat om dat op een Gode welgevallige manier te doen, maar wij moeten willen, het is geen automatisme.

Toen Paulus bij de Filippenzen was ging het goed, maar het zal ook juist goed moeten gaan zonder, de 'controle' van de godsmans.

Vers 14 sluit daarop aan. Hoe gemakkelijk ontstaat er gemor in de gemeente (vaak over relatief onbelangrijke zaken) en schieten er bittere wortels op (Heb. 12:15) waardoor velen

geestelijk besmet raken. De buitenwereld pikt zoiets graag op waardoor we als kinderen Gods niet meer ‘onbesproken’ zijn. De gemeentes zouden een voorbeeld moet zijn voor hun wereldse omgevingen en daardoor opvallen, net zo als lichtende sterren in het donkere universum opvallen. Zegt de Heer Jezus niet:

Joh 13:35 Hieraan zullen allen weten, dat gij discipelen van Mij zijt, indien gij liefde hebt onder elkander.

en ook:

Joh. 17:21..... opdat zij allen een zijn, gelijk Gij, Vader, in Mij en Ik in U, dat ook zij in Ons zijn; opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt.

Zonder de eenheid en liefde onder de kinderen Gods zullen onze evangelisatiepogingen niet erg effectief zijn.

Betekent dit dat er geen meningsverschillen mogen zijn tussen christenen? Natuurlijk wel, het is trouwens heel onrealistisch om te veronderstellen dat dit uberhaupt mogelijk is. Het probleem is echter dat men er vaak niet in slaagt om op een bijbelse wijze hiermee om te gaan. De reden is m.i. dat de volgende tekst niet voldoende wordt gepraktiseerd:

Gal. 5:24 Want wie Christus Jezus toebehoren, hebben het vlees met zijn hartstochten en begeerten gekruisigd.

Een verschil van mening (inzicht) kan op een ‘Barnabas-Saulus splitsing’ uitlopen, maar bewaar dan toch de vrede (iets wat bij Barnabas en Saulus niet lukte). De praktijk heden ten dage laat echter teveel splitsingen en scheuringen zien (1 Kor. 11:19).

Nog even iets over vers 16:

....het woord des levens vasthoudende.....

Bij het gezamenlijk optrekken en het streven naar liefde en eenheid is het ook belangrijk om het woord des levens vast te houden. Aan de Korintiërs schrijft Paulus:

*1 Kor. 15:1 Ik maak u bekend, broeders, het evangelie, dat ik u verkondigd heb, dat gij ook ontvangen hebt, waarin gij ook staat,
2 waardoor gij ook behouden wordt, indien gij het zo vasthoudt, als ik het u verkondigd heb, tenzij gij tevergeefs tot geloof zoudt gekomen zijn.*

Het woord des levens is in het bijzonder het evangelie, maar het lijkt me dat je daar ook heel de Bijbel (in die tijd het OT) onder kunt brengen. Blijven bij het woord (des levens) is essentieel voor een stabiel geestelijk leven (Joh. 8:31 en 32).

Het volgende vers doet wat merkwaardig aan. Oppervlakkige lezing zou de indruk kunnen wekken dat Paulus uit was op eer (roem). Dat was hij ook, maar het gaat hier niet om de eer van mensen, maar om de eer die God Paulus zou geven. Het is overigens niet juist om te veronderstellen dat het ontvangen van lof van God afhankelijk is van het resultaat. Gehoorzaamheid aan de opdracht van God garandeert niet steeds een goed resultaat. Een voorbeeld:

Hand 13:46 Maar Paulus en Barnabas zeiden vrijmoedig: Het was nodig, dat eerst tot u het woord Gods werd gesproken, doch nu gij het verstoot en u het eeuwige leven niet waardig keurt, zie, nu wenden wij ons tot de heidenen.

We kunnen na onze bekering ook op een verkeerde manier voor de Heer aan het werk gaan. Te denken valt bijvoorbeeld aan het ontwikkelen van geestelijke activiteiten die niet gebaseerd zijn op geloof en gehoorzaamheid maar op eigen plannen. Daarmee verlies je niet je behoudenis (je geloof was echt) maar het gaat wel ten koste van loon. Een bijbelgedeelte in dit verband is:

1 Kor.3:11 Want een ander fundament, dan dat er ligt, namelijk Jezus Christus, kan niemand leggen.

12 Is er iemand, die op dit fundament bouwt met goud, zilver, kostbaar gesteente, hout, hooi, of stro,

13 ieders werk zal aan het licht komen. Want de dag zal het doen blijken, omdat hij met vuur verschijnt, en hoedanig ieders werk is, dat zal het vuur uitmaken.

14 Indien het werk, dat hij erop gebouwd heeft, standhoudt, zal hij loon ontvangen,

15 maar indien iemands werk verbrandt, zal hij schade lijden, doch hij zelf zal gered worden, maar als door vuur heen.

Het volgende vers (17) verdient ook wat extra aandacht, want wat bedoelt Paulus hier ? Bij de Joodse offerdienst werd steeds een plengoffer (een drankoffer dat op de grond werd uitgegoten) gebracht als aanvulling op een gewoon offer (Num. 15:5,10). Paulus neemt dat beeld hier over en acht het mogelijk dat hij zijn leven zou moeten geven voor zijn evangelisatiearbeid. Hij beseft dat ook de Filippenzen een offer moeten geven namelijk de eredienst (Gr.:leitourgia) van hun geloof. Te denken hier valt aan:

Rom. 12:1 Ik vermaan u dan, broeders, met beroep op de barmhartigheden Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levend, heilig en Gode welgevallig offer: dit is uw redelijke eredienst.

Samen, Paulus en de Filippenzen, kunnen zich verblijden. Echte overgave aan God (de redelijke eredienst) resulteert in voortdurende blijdschap door de Heilige Geest en dat geldt wel in het bijzonder als je je leven mag geven voor de zaak van Christus (hoewel het proces heel moeilijk kan zijn). Blijdschap (ondanks mogelijk grote moeilijkheden) is trouwens een kernbegrip in deze brief. Ze is een vrucht van de Heilige Geest die groeit in onze wandel met God. Het is een diepe vorm van blijdschap die buiten God niet te vinden is:

Ps 4:7 Gij hebt meer vreugde in mijn hart gegeven dan toen hun koren en most overvloedig waren.

2.4 Timoteüs en Epafroditus

In het nu volgende gedeelte beveelt Paulus twee mannen aan bij de Filippenzen: Timoteüs (= vereerder van God) en Epafroditus (= lieflijk). We kunnen ons afvragen waarom Paulus dit gedeelte (24 tot en met 30) hier plaatst. Waarschijnlijk heeft dit te maken het feit dat deze twee mannen goede voorbeelden zijn van de gezindheid van Christus (5).

Paulus hoopt in de Here Jezus (mogelijk betekent dit dat dit plan in Gods wil was) Timoteüs spoedig tot de Filippenzen te zenden. De reden staat erbij: opdat ik welgemoed moge zijn

wanneer ik vernomen heb, hoe het u gaat. Er staat niet bij dat dit de enige reden was, maar het was voor Paulus belangrijk om te horen dat het goed met hen ging. Hij kon best een ‘oppepper’ gebruiken te midden van lastige omstandigheden (hij was een gevangene). In die zin was hij ook een gewoon mens zoals ieder van ons. Opgemerkt zij dat Timoteüs blijkbaar in de buurt van Paulus was en dat Paulus over hem kon beschikken.

Dat hij hem niet meteen zond heeft te maken met het feit dat Paulus nog niet wist hoe het met zijn zaak zou gaan (23). Wanneer hij dat wel weet dan kan hij dat nog doorgeven aan Timoteüs zodat ook de Filippenzen op de hoogte zijn van de laatste ontwikkelingen. Nog afgezien hiervan kan Paulus Timoteüs blijkbaar goed gebruiken zolang hij nog in de buurt van Paulus is. De reistijd vanuit Rome (of vanuit Caesarea) heen en terug is aanzienlijk. Ik kan me voorstellen dat Paulus Timoteüs niet graag zolang mist gezien ook zijn kwalificering van hem. Want het is duidelijk dat Paulus zijn ‘kind’ zeer op prijs stelt. Opvallend is ook de uitspraak: Zijn beproefde trouw kent gij echter (22). Hij is getuige zijn geweest van de vervolgingen van Paulus (2 Tim. 3:10,11) in het bijzonder in Filippi (Hand. 16:12, 19-40). Paulus schrijft ook aan Timoteüs:

2 Tim. 2:3: Lijd met de anderen als een goed soldaat van Christus Jezus.

Ongetwijfeld heeft Timoteüs mee geleden. Trouw wordt beproefd en dat geldt in het bijzonder in vervolgingen. Door zijn beproefde trouw is hij een betrouwbaar contactpersoon voor de Filippenzen. Hij zal ook de belangen van de Filippenzen trouw behartigen (in de geest van Paulus). Uit de tekst is niet duidelijk welke belangen dat zijn (mogelijk: onenigheid oplossen in 4:2 of het onderscheiden van slechte arbeiders in 3:2) maar het is opvallend dat Paulus geen ander heeft kunnen vinden (21). Het is nogal een ernstige uitspraak in dit vers, want wat wordt er bedoeld met ‘eigen belang’? Geen tijd, geen zin of wel gaan maar dan met verkeerde motieven? Het is niet duidelijk.

Uit vers 24 blijkt trouwens dat Paulus gelooft dat hij zelf ook spoedig weer naar Filippi kan komen. Uit het NT is niet op te maken of dit ook werkelijk gebeurd is. Paulus is wel weer vrijgelaten maar later weer gevangengezet en onder keizer Nero onthoofd. Waar hij na zijn eerste gevangenschap nog geëvangelizeerd heeft is niet met zekerheid te zeggen.

De tweede persoon die Paulus bij de Filippenzen aanbeveelt is Epafroditus. Paulus noemt hem broeder, medearbeider en medestrijder. Behalve in 4:18 lezen we in het NT niet meer over hem. Hij is de afgevaardigde van de Filippenzen voor Paulus en is bij Paulus gearriveerd in Rome (of Caesarea). Hij wordt nu direct door Paulus met de brief naar Filippi gezonden. De reden dat hij niet gelijk met Timoteüs gaat is zijn sterke verlangen om naar de Filippenzen te gaan en ook de zorg die hij voor hen heeft. De Filippenzen hadden gehoord dat hij ziek was en hebben zich blijkbaar grote zorgen om hun afgevaardigde gemaakt. Epafroditus wilde nu die zorg zo snel mogelijk wegnemen.

We weten niet wanneer Epafroditus ziek geworden is. Was dat op weg naar Paulus met de gift van de Filippenzen (4:18)? Of was dat toen hij bij Paulus was? Uit de tekst is dit niet op te maken, maar het blijkt wel dat de ziekte ernstig was, de dood nabij (27). Er staat niets over een genezing door een gebed van Paulus, maar zeer waarschijnlijk is er wel gebed geweest en God verhoorde! Bijzonder is dat er staat dat God zich over hem ontfermd heeft en daarmee wordt gedoeld op de genade van God. De genezing was dus allesbehalve vanzelfsprekend, ook al gaat het hier over een trouwe dienstknecht van God. De ontferming viel ook Paulus ten deel opdat hij niet teveel droefheid zou hebben door het verlies van een geliefd medestrijder. Ook een apostel van God heeft emotionele beperkingen.

Wat bedoelt Paulus met vers 28b...en ik minder zorg moge hebben? Misschien heeft dit te maken met de mogelijkheid die Epafroditus had om orde op zaken te stellen met betrekking tot de verdeeldheid (4:2).

Paulus roept de Filippenzen op om mannen als Epafroditus in de Here en met alle blijdschap te ontvangen (hij is dus onderweg) en in ere te houden want om het werk van Christus is hij de dood nabijgekomen. Hij heeft zijn leven gewaagd om aan te vullen wat nog aan dienstbetoon jegens Paulus ontbrak. Wat betekent dat laatste? Het meeste lijkt het er op dat hier bedoeld wordt op de gift die Epafroditus meenam van de Filippenzen naar Paulus. Deze gift waren de Filippenzen nog, in zekere zin, aan Paulus verschuldigd. Tijdens deze reis, of na deze reis, is hij ernstig ziek geworden en gelukkig ook weer hersteld.

2.5 Vragen

1. Stel dat u zelf een voorganger bent. Welke maatregelen zou u nemen om de onderlinge eenheid in uw gemeente te bevorderen?
2. Wat betekent 'uw behoudenis bewerken' (12), is er ook een verband met (6)?
3. Iemand zegt tegen u: Ik vind dat Paulus in vers 15 de positie van de christen ten opzichte van de niet christen wel erg rooskleurig voorstelt: 'lichtende sterren te midden van een ontaard en verkeerd geslacht', hoe reeël is dat? Hoe zou u deze persoon antwoorden?
4. De trouw van Timoteüs was beproefd (22). Wat betekent dit? Geef, indien mogelijk, voorbeelden uit uw eigen leven waarin uw trouw beproefd werd.
5. De genezing van Epafroditus wordt in (27) aangeduid als ontferming van God (ook over Paulus), hoe leg je dat uit aan een trouwe gelovige die (nog) niet genezen is?

3. Jaag naar de prijs der roeping Gods in Christus 3:1-3:26

3.0 Inleiding

Het hoofddoel van het aardse bestaan van een christen is God zelf. Als we dat steeds voor ogen houden en ons leven daarnaar richten zullen we nooit bedrogen uitkomen. Maar wat wil dat zeggen: God is mijn doel? Mogelijk kunnen we dit formuleren met wat er in 1 Pet. 5:10 staat: dat we delen in Zijn eeuwige heerlijkheid. Tijdens ons aardse bestaan worden we hierop voorbereid. Dit hoofdstuk bevat een aantal zaken die daarmee te maken hebben.

3.1 Een merkwaardig begin

Het eerste vers is gelijk wat raadselachtig. Het woord ‘overigens’ lijkt aan te duiden dat Paulus een nieuw onderwerp aansnijdt. Weer noemt hij ‘zich verblijden’ net als een aantal keren in het voorafgaande, maar nu staat er wel bij ‘in de Here’. Dat is blijkbaar wat de Filippenzen vooral moesten horen: steeds blijdschap in de Here ondanks de omstandigheden. Paulus vond het geen probleem om dat weer te benadrukken en voor de Filippenzen was het veilig (om dit weer eens te horen).

Er zijn wel meer verklaringen gegeven voor dit, wat merkwaardige, vers. Maar de bovenstaande is niet onaannemelijk.

3.2 Pas op voor eigen gerechtigheid

Vers 2 houdt meteen een waarschuwing voor dwaalleraren in. De term ‘honden’ werd in het algemeen gebruikt voor heidenen, maar hier heeft het betrekking op dwaalleraren die blijkbaar verkondigden dat de besnijdenis nodig was voor behoud. In de Galatenbrief tref je ook zulke Joodse leraren aan. Ze verkondigden Jezus plus de wet van Mozes waaronder de besnijdenis. Paulus spreekt hier over de ‘versnijdenis’. Een uitwendig teken aan het lichaam, hoewel door God in het OT voorgeschreven aan Joodse mannen, brengt op zich geen geestelijk leven voort. De ware besnijdenis is die van het hart (Rom. 2:28,29), dan wordt door de inwonende Heilige Geest geestelijk leven voortgebracht zodat we God op de juiste wijze kunnen dienen.

Dwaalleraren zijn steeds een gevaar voor de gemeente van Christus geweest en Paulus meende ook daar de gemeente te Filippi voor te moeten waarschuwen. Ze staan de geestelijke groei van de gelovigen in de weg doordat ze met hun leer de betekenis van het verlossingswerk van Christus afzwakken of in het ergste geval Christus zelfs helemaal buiten beeld brengen. Vertrouwen op het vlees (door menselijke inspanning proberen je aan de wet van God te houden) brengt geen rechtvaardigheid voor God voort.

In de volgende verzen legt Paulus uit dat hij naar menselijke maatstaven wel degelijk reden had om op vlees te vertrouwen. Paulus noemt daar zeven vleselijke ‘voordelen’ op die hij bezat maar die later ‘vuilnis’ noemde toe hij Christus vond. De eerste vier hebben te maken met zijn afkomst, zaken waar je dus zelf niets aan kunt doen. De laatste drie hebben te maken met een keuze, het meest opvallend daarbij is ‘naar de gerechtigheid der wet onberispelijk’,

maar dat was slechts een uitwendige zaak. Op deze manier probeerde Paulus zijn eigen gerechtigheid uit te werken. Wanneer veranderde dat alles? Op de weg naar Damascus toen Paulus een ontmoeting had met de opgestane Heer Jezus!

3.3 Alleen rechtvaardig voor God door Christus

Natuurlijk had Paulus gehoord van Jezus en van Zijn ‘sekte’ en hij meende deze sekte sterk te moeten vervolgen. Het was ook Jezus die hij vervolgde (Hand. 9:4,5) en nu was het deze Jezus die nu zijn Heer geworden was. Paulus zal niet meteen alles van het evangelie begrepen hebben. Aan de Galaten schrijft hij:

Gal. 1:11 Want ik maak u bekend, broeders, dat het evangelie, hetwelk door mij verkondigd is, niet is naar de mens.

12 Want ik heb het ook niet van een mens ontvangen of geleerd, maar door openbaring van Jezus Christus.

Hoe die openbaring van Jezus verder verliep is (afgezien van de Damascus-ervaring) niet duidelijk. Na zijn bekering ging hij eerst naar Arabië en daarna keerde hij terug naar Damascus (Gal. 1:15-17). Mogelijk heeft de Heer Paulus op de een of andere manier persoonlijk onderwezen in de woestijn van Arabië (bijv. over het onderwerp ‘rechtvaardiging’).

Had Paulus kunnen weten dat Jezus van Nazareth de verwachte Messias was? Ja en nee. Vanuit het OT had Paulus het mogelijk kunnen weten (o.a. Jes. 53, Micha 5:1..). Aan de andere kant staat er:

1 Tim.1:13hoewel ik vroeger een godslasteraar en een vervolger en een geweldenaar was. Maar mij is ontferming bewezen, omdat ik het in mijn onwetendheid, uit ongeloof, gedaan heb,

Paulus meende, zoals zoveel Joden, dat hij rechtvaardig voor God kon worden door het najagen van de wet (Rom. 9:31). Maar daar had God de wet niet voor gegeven, hoe merkwaardig dit ook klinkt (Rom. 3:20, Gal. 2:16). Een van de belangrijke functies van de wet was dat de mens zou ontdekken dat hij zondig was (Rom. 3:20) en dat hij Gods genade nodig had. Door zich uit te strekken naar die genade zou hij vertrouwen (geloof) in God krijgen en Hem liefhebben. Zo kon God iemand door geloof rechtvaardigen nog voordat Jezus kwam. Een voorbeeld daarvan is Abraham:

Rom. 4:3 Want wat zegt het schriftwoord? Abraham geloofde God en het werd hem tot gerechtigheid gerekend.

De rechtvaardigen uit het OT waren dus rechtvaardig, niet door werken van de wet, maar doordat ze hun vertrouwen (geloof) op God gevestigd hadden. Daardoor zal het nakomen van de wet voor hen vanzelfsprekender zijn.

In het NT is de situatie eigenlijk niet anders, alleen is God nu zichtbaar geworden in Christus Jezus. We worden nu gerechtvaardigd doordat we ons vertrouwen (geloof) op de Heer Jezus stellen (Hand. 16:31). Bovendien is nu ook de prijs voor de zonde eens en voor altijd betaald op Golgotha. We zijn nu gerechtvaardigd door Zijn bloed (Rom. 5:9) terwijl onder het Oude

Verbond steeds het bloed van een offerdier nodig was en die kon de zonde alleen maar bedekken. Het Nieuwe Verbond (in Zijn bloed) is dus een beter verbond (Heb. 7:22, 8:6) en daar zijn ook betere beloften aan verbonden. In het Nieuwe Verbond werkt de Heilige Geest bij voortdurend in het hart van de gelovige zodat deze meer op de Heer Jezus gaat lijken (2Kor. 3:18). Hoever de Heilige Geest daarmee komt hangt ook zeker samen met de medewerking van de gelovige (Heb. 12:14).

Het zal voor Paulus een grote ontdekking zijn geweest, dat hij, een van de voornaamste zondaren (1 Tim. 1:15), de rechtvaardigheid van Christus als een geschenk mocht ontvangen:

*1 Kor. 1:30 Maar uit Hem is het, dat gij in Christus Jezus zijt, die ons van God is geworden: wijsheid, **rechtvaardigheid**, heiliging en verlossing,*

Paulus deed afstand van zijn oude ‘verdiensten’ om Christus te winnen en hij schrijft:

3:7 Maar alles wat mij winst was, heb ik om Christus’ wil schade geacht.

8 Voorzeker, ik acht zelfs alles schade, omdat de kennis van Christus Jezus, mijn Here, dat alles te boven gaat. Om zijnentwil heb ik dit alles prijsgegeven en houd het voor vuilnis, opdat ik Christus moge winnen,

9 en in Hem moge blijken niet een eigen gerechtigheid, uit de wet, te bezitten, maar de gerechtigheid door het geloof in Christus, welke uit God is op de grond van het geloof.

3.4 Christus kennen

De volgende twee verzen zijn wel zeer fundamenteel voor het leven van een toegewijde gelovige. Vers 10 loopt in de vertaling van de NBG51 niet goed. Dat komt omdat 8-11 in feite één zin is en die is door de vertalers ‘in stukken geknipt’. Zo begint de NBV met: ‘Ik wil Christus kennen’ en de HSV met ‘opdat ik Hem mag kennen’. Maar wat maakt vers 10 en 11 zo fundamenteel? Deze twee verzen geven de verschillende stadia aan in de wedloop van de christen.

Het eerste stadium is: Christus leren kennen. Hier wordt een relationeel kennen bedoeld (Joh. 10:27), dat gaat dus verder dan een weten dat Hij bestaat. Het is een levens veranderende ervaring die plaatsvindt bij de bekering. De betrokkene ontvangt nu de rechtvaardigheid van Christus (Rom. 5:17). Dat gaat dus verder dan alleen de vergeving van zijn zonden.

Het tweede stadium (dat direct op het eerste volgt) is: Men gaat de opstandingskracht van Christus ervaren. Niet alleen in het lichaam (Rom. 8:11), maar in zijn/haar hele wezen. Het is de kracht van de Heilige Geest (die, normaal gesproken, wordt ontvangen bij de bekering) in het inwendige van de mens (Ef. 3:16) en die ook helpt bij het getuige zijn van Jezus (Hand. 1:8).

Het derde stadium is: men krijgt deel aan het lijden van Christus. Hier wordt niet het lijden van Christus aan het kruis bedoeld, maar wel het lijden dat het gevolg is van het navolgen van Jezus. Zulke lijden zal, als er goed mee wordt omgegaan, de relatie met de Heer Jezus verdiepen en, in zekere zin, leiden tot gelijkvormigheid aan Zijn dood. Hierbij moeten we ook denken aan wat er staat in Rom. 6:5:

Want indien wij samengegroeid zijn met hetgeen gelijk is aan zijn dood.....

Zoals de Heer Jezus stierf voor onze zonden, zo sterven wij aan onze oude zondige natuur (die is medegekruisigd). Lijden (voor de naam van Jezus) bewerkt loutering en werkt dus mee aan onze heiliging.

Het vierde stadium zouden we kunnen omschrijven met:

11 zou mogen komen tot de opstanding uit de doden

Wat bedoelt Paulus hier? In ieder geval niet dat hij er niet zeker van is dat hij de opstanding der doden niet meemaakt. Dit zou tegenstrijdig zijn met wat er in vers 20 en 21 staat. Paulus lijkt hier te willen zeggen dat hij het nog niet verkregen heeft of ook zoals de HSV het vertaalt:

11 om hoe dan ook te komen tot de opstanding van de doden.

Het gaat hier ook niet over een geestelijke opstanding. Daar heeft hij al in vers 10 al over gesproken. Het woord voor opstanding dat hier gebruikt wordt is 'exanastasis' en dat is een letterlijke opstanding uit de dood.

Paulus lijkt hiermee een complete transformatie te willen aangeven van de onbekeerde mens tot de verheerlijkte mens met een verheerlijkt lichaam (zie ook vers 21). Dit proces strekt zich uit tot over de lichamelijke dood heen. Zie ook Rom. 8:29 en 30.

3.5 Jagen naar het doel

In vers 12 maakt Paulus duidelijk dat het nu nog niet zo ver is, maar dat hij er wel naar jaagt om het te grijpen. Maar waar jaagt Paulus nu zo naar en wat heeft hij nog niet (ten volle) gegrepen? Wat is voor ons de praktische betekenis van dit alles?

Duidelijk is in ieder geval dat Paulus ernstig een doel nastreeft en dat dit geen aards doel is. Dat doel wordt omschreven als de prijs van de roeping Gods die van boven is in Christus Jezus. Dus aan de roeping van God (om navolger te worden van de Heer Jezus) is een hemelse prijs verbonden die 'in Christus Jezus' is. Dat betekent dat we deel krijgen aan Zijn verheerlijkte leven ¹ (zie ook vers 41). We zijn immers bestemd tot gelijkvormigheid aan het beeld van Zijn Zoon (Rom. 8:29).

Je zou de prijs dus kunnen omschrijven als het deel krijgen aan het verheerlijkte leven van de Heer Jezus en daar is ook een lichamenlijk aspect mee verbonden.

Toch is het zo dat we ook nu al deel hebben aan het verheerlijkte leven van Jezus. Er staat geschreven:

1 Joh. 5:11 En dit is het getuigenis: God heeft ons eeuwig leven gegeven en dit leven is in zijn Zoon.

12 Wie de Zoon heeft, heeft het leven; wie de Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet.

Het eeuwige leven ontvangen we bij onze bekering, dus hebben we ook nu al deel aan het verheerlijkte leven van Jezus, maar nu nog in beperkte mate (2 Kor. 3:18). Later, bij de Heer, zal dit in een veel vollere maat ervaren worden en daar komt ook nog het opstandingslichaam bij dat we zullen ontvangen bij de wederkomst. (1 Kor. 15:50-58).

In hoeverre kun je nu naar de prijs jagen, komt het dan allemaal niet 'automatisch' als je naar de Heer gaat? Paulus schrijft aan Timoteüs:

1 Tim. 6:11: Gij daarentegen, o mens Gods, ontvlucht deze dingen, doch jaag naar gerechtigheid, godsvrucht, geloof, liefde, volharding en zachtzinnigheid.

12 Strijd de goede strijd des geloofs, grijp het eeuwige leven, waartoe gij geroepen zijt en de goede belijdenis afgelegd hebt voor vele getuigen.

Deze teksten staan in de context van mensen die geldzuchtig zijn met alle gevolgen van dien. Dan volgt de aanmaning voor Timoteüs om te jagen naar... In vers 12 staat dan.. 'grijp het eeuwige leven'. Paulus zegt hier natuurlijk niet dat Timoteüs nog geen eeuwig leven heeft, hij was allang bekeerd. De oproep tot 'grijpen van het eeuwige leven' betekent hier het najagen van datgene wat in het vorige vers genoemd wordt: gerechtigheid, godsvrucht....in tegenstelling tot het najagen van geld. Je zou het ook kunnen samenvatten als: het jagen naar de heiliging (Heb. 12:14).

Heiliging is ook al in 3.4 genoemd (in verband met het lijden). Het is een levenslang proces dat volgt op de rechtvaardiging. In dit proces veranderen we steeds meer naar het beeld van de Heer Jezus. In dit proces bouwt de Heilige Geest aan ons karakter (vrucht van de Geest), maar onze medewerking is wel nodig (jagen naar...). Dit bouwen aan ons karakter vindt plaats in het leven in het leven van alledag en God heeft daar vele middelen voor: gebed, bijbelstudie, vasten, zonden belijden, moeilijke omstandigheden...etc. Een lauwe christen heeft niet veel op met heiliging en dat zal ook consequenties hebben voor zijn/haar eeuwige beloning. Het kan uitlopen op schade lijden maar wel gered zijn als door vuur heen (1 Kor. 3:15). Onze beloning en positie in de eeuwigheid hangt wel degelijk samen met de toewijding aan de zaak van Christus hier op aarde. Dat blijkt niet alleen uit de gelijkenis van de ponden (Luk. 19:11-27) en de gelijkenis van de talenten (Mat. 25:14-30) maar ook uit:

Dan. 12:3 En de verstandigen zullen stralen als de glans van het uitspansel, en die velen tot gerechtigheid hebben gebracht als de sterren, voor eeuwig en altoos.

In Christus zijn wij geroepen tot Gods eeuwige heerlijkheid (1 Pet. 5:10), maar de mate van heerlijkheid die we ontvangen hangt samen met de toewijding aan het Koninkrijk van God hier op aarde en daar maakt 'heiliging' ook deel van uit..

Het is ook vanzelfsprekend dat Paulus zijn geestelijke kinderen oproept om deze gezindheid, het najagen van het doel om de hemelse prijs, te hebben. In vers 15 spreekt hij over:

Laten wij dan allen die volmaakt zijn, aldus gezind zijn

Hier wordt 'volmaakt' gebruikt in de zin van 'geestelijk volwassen'. Een geestelijk onvolwassen christen is vaak nog niet bezig met een hoger doel. Hij is blij dat hij gered is en later naar de hemel gaat en dan ziet hij wel wat er verder nog is. Hij is nog teveel aardsgezind en beseft te weinig dat hij wandelt in de tijd van zijn vreemdelingschap (1 Pet. 1:17). Maar ook bij geestelijk volwassen christenen kan op bepaalde punten nog wel eens een andere gezindheid zijn. God zal dan, in Zijn genade, correctie aanbrengen (mogelijk door tuchtiging, Opb. 3:19). Bijvoorbeeld bij een succesvol prediker die gaat blindvaren op zijn succes. Hoe dan ook, Paulus spoort geestelijk volwassen christenen aan om de goede koers (van heiliging en toewijding) te blijven aanhouden (16).

3.6 Navolgers

Het is erg belangrijk om goede voorbeelden te hebben voor de opbouw van je geloof en dat geldt in het bijzonder voor (geestelijk) jonge christenen. Een goed voorbeeld heeft vaak meer gewicht dan een serie bijbelstudies, ook al is dat laatste zeker niet onbelangrijk. Paulus stelt hier zichzelf tot voorbeeld tezamen met hen die evenzo wandelen. Een dergelijk voorbeeld vinden we in 1 Tess. 2:10:

10 Gij zijt getuigen, en God, hoe vroom, rechtvaardig en onberispelijk wij ons bij u, die gelooft, gedragen hebben.

Het komt allemaal wat aanmatigend en hoogmoedig over, maar als het waar is, waarom zouden we, als we geestelijk volwassen zijn, niet mogen zeggen? De reden dat Paulus dit hier noemt, is dat er in Filippi ook slechte voorbeelden waren. We zouden kunnen denken aan verslapt of lauwe gemeenteleden, maar gezien de beschrijving is dit niet waarschijnlijk.

Meer waarschijnlijk is het dat het gaat om dwaalleraren (die mogelijk ook de gemeente waren binnengedrongen). Deze zouden het geestelijk leven van de Filippenzen kunnen ontwrichten met verkeerde leringen. Het kan dan gaan om Joodse dwaalleraren die wetsbetrachting en besnijdenis voldoende achten om bij God te horen. Het kruis is dan overbodig. Ook kan het gaan om Joods-gnostische dwaalleraren. Zij ontkenden de kruisdood van Jezus en leerden dat er alleen een geestelijke opstanding was en dat het lichaam niet belangrijk was. Dit leidde tot een losbandige levenswijze ². 'Hun God is de buik' kan op deze losbandigheid wijzen of ook het gebruik van Joodse spijswetten. De schande, waar zij hun eer in stellen, kan betrekking hebben op immorele seksuele praktijken of ook op hen die de besnijdenis praktiseren. Hoe dan ook, ze zijn aardsgezind, ze menen de verlossing van Godswege door Jezus niet nodig te hebben. Uiteindelijk gaan ze verloren.

Filippi was een Romeinse kolonie en de inwoners bezaten het Romeinse burgerrecht. Zo keken ze uit naar een bezoek van de Romeinse keizer die 'soter' dat is 'heilbrenger' werd genoemd. Maar de gemeenteleden in Filippi waren ook nog burgers van een ander rijk, een rijk in de hemelen. Daaruit verwachtten ze de werkelijke heilbrenger: de Heer Jezus Christus. Ook hier wordt gewezen op het 'sluitstuk' van Gods verlossingsplan: de verlossing van het lichaam (Rom. 8:23). Bij de wederkomst van de Heer Jezus wordt dit verheerlijkte lichaam ontvangen en is de transformatie van 'gevalen mens' tot 'verheerlijkte mens' voltooid.

3.7 Vragen

1. Wat zijn volgens u de kenmerken van een volmaakte (= geestelijk volwassen, 3:15) christen?
2. Hoe zou u het doel, in eigen woorden, omschrijven dat Paulus najoeg (3:14)?
3. Het najagen van het doel is een 'must' voor elke geestelijk volwassen christen. Hoe combineert u dat met het alledaagse leven als christen.?
4. In Christus bezitten we gerechtigheid door het geloof (3:9), in Hem worden we door God juridisch rechtvaardig verklaard. Wat betekent het dan dat Paulus Timoteüs aanmoedigt om o.a. te jagen naar gerechtigheid (1 Tim. 6:11)?
5. Hoe legt u aan een jong christen uit om de wereld niet lief te hebben (1 Joh. 2:15)?

Verwijzingen

1. *StudieBijbel, Fil. 3:14, <https://online.studiebijbel.nl>, juli 2025*
2. *Ibid., Fil. 3:19, <https://online.studiebijbel.nl>, juli 2025*

4. Verblijdt u in de Here te allen tijde! 4:1-4:23

4.0 Inleiding

Bovenstaande tekst is wel de meest bekende en meest geciteerde tekst van dit hoofdstuk en daar moeten we dan ook bijzondere aandacht aan besteden. Verder spreekt Paulus ook zijn dank uit voor de gift die hij van de gemeente via Epafroditus ontvangen heeft.

4.1 Daarom.....

Vers 1 begint met een veelzeggend ‘daarom’. Dit is niet zomaar een verbindingswoord, maar een woord dat verwijst naar het voorafgaande en dat is eigenlijk alles vanaf 3.1. Het begint met een waarschuwing tegen dwaalleraars die in feite op vlees vertrouwen, iets dat Paulus voor zijn bekering ook deed. Nadat hij een ontmoeting met Jezus had werd zijn leven duidelijk ‘God gericht’ en jaagde hij naar de hemelse prijs. Deze gezindheid moet wel volgehouden worden (te midden van ‘aartsgezinden’ die vijanden van het kruis zijn). Bij Zijn komst zal Jezus ons een nieuw verheerlijkt lichaam geven, iets om naar uit te zien. Het is **daarom** belangrijk om ‘vast te staan in de Here’ en niet de hemelse prijs te missen door af te dwalen (iets waar satan voortdurend op loert).

Uit vers 1 blijkt ook de warme band die er was tussen de gemeente en Paulus. Hij spreekt over geliefde (agapetoi) broeders (adelphoi, hier zijn ook de zusters bij inbegrepen). Het verlangen van Paulus gaat duidelijk naar hen uit, ze zijn zijn blijdschap. Zij strekken Paulus ook tot erekrans als Jezus terkomt. Door zijn werk (en natuurlijk Gods genade) zijn ze tot geloof gekomen.

Hoe goed is het als je mensen kunt aanwijzen die door jouw arbeid tot geloof gekomen zijn of dat je mede gebouwd hebt aan hun geloof. Dikwijls weten we niet in welke mate wij bijgedragen hebben aan het geestelijk formaat van iemand, maar bij God is dit alles bekend.

4.2 Toch niet overal eensgezindheid

Euodia (= voorspoedige reis) en Syntyche (= aangename kennis) zijn waarschijnlijk invloedrijke vrouwen in de gemeente te Filippi. Als de betekenis van hun namen kloppen dan kun je zeggen dat ze zich niet naar hun namen gedragen. Paulus noemt hun beide namen en vermaant (hier wordt het werkwoord ‘parakaleo’ gebruikt = aanmanend bemoedigen) hen eensgezind te zijn in de Here. Er staat niet bij waar de onenigheid op terug ging. Mogelijk ging het om botsende karakters, maar hoe dan ook, er gaat geen goed voorbeeld van uit voor de gemeente (partijschappen) en deze zusters dienen hun geschillen bij te leggen. Aanvaard elkander tot heerlijkheid Gods (Rom. 15:7).

Verdeeldheid zaaien in een gemeente behoort tot de sterkste wapens van satan. Druk van buiten door vervolging kan een gemeente juist versterken, maar vervolging van binnenuit veroorzaakt meestal een verzwakking (Hand. 20:30). Hier moeten we in het bijzonder voor waken!

Het conflict tussen Euodia en Syntyche is blijkbaar zo groot dat er bemiddeling nodig is om ze weer tot elkaar te brengen. Eigenlijk wat triest dat twee medestrijdsters van Paulus in het evangelie het samen niet kunnen vinden. Helaas is dit niet ongewoon, ook in de tegenwoordige gemeentepraktijk. Waar mensen zijn zijn problemen. Dit oude gezegde geldt niet alleen voor ongelovigen. Niet voor niets zijn er zoveel aanmaningen in het NT om elkaar lief te hebben en de vrede te bewaren. Een paar voorbeelden:

Joh 15:17 Dit gebied Ik u, dat gij elkander liefhebt.

1 Pet 4:8 Hebt bovenal bestendige liefde jegens elkander, want de liefde bedekt tal van zonden.

Mar 9:50houdt vrede onder elkander

Zelfs bij Paulus en Barnabas ontstond op een gegeven moment verbittering (Hand. 15:39).

Het is niet duidelijk wie met de trouwe metgezel bedoeld wordt. De gemeente zal het begrepen hebben, maar voor ons is het onbekend. Mogelijk is het Epafroditus of Timoteüs. Clemens wordt ook genoemd als medestrijder, maar verder is er over hem niets bekend uit het NT. De namen van de overige medestrijders geeft Paulus niet, het zijn er waarschijnlijk te veel. Belangrijk is echter dat hun namen staat opgetekend in de hemelen n het boek des levens.

Nog iets over het medestrijden in de prediking van het evangelie. Het evangelie is goed nieuws, maar daar waar het evangelie gepredikt wordt ontstaat altijd strijd. De machten der duisternis geven hun terrein niet zomaar op en werken op alle mogelijke manieren de evangelieprediking tegen. Het belangrijkste wapen in de prediking van het evangelie is steeds gebed. Geestelijke machten kunnen slechts met geestelijke wapens bestreden worden (Ef. 6:12) en de strijd speelt zich voornamelijk af in de onzichtbare wereld, maar de uitwerking is steeds in de zichtbare wereld. Daar wordt het evangelie vaak door allerlei menselijke instellingen tegengewerkt. Gebed blijft het krachtigste wapen. Helaas wordt de waarde van het gebed te vaak onderschat.

4.3 Verblijdt u in de Here te allen tijde

De verzen 4 tot en met 7 vormen tezamen wel het meest bekende tekstgedeelte van deze brief. Dikwijls worden daar ook de verzen 8 en 9 bij betrokken. Drie kernwoorden voor dit gedeelte zijn: blijdschap, bezorgdheid en vrede. Natuurlijk is het gedeelte gericht aan gelovigen en in die tijd betrof dat de gemeente te Filippi. Maar de toepassing is tijdloos en is bestemd voor iedere serieuze gelovige van alle tijden.

Vers 4 heeft te maken met blijdschap en hoezeer heeft ieder mens dat nodig. Blijdschap is een thema dat door heel deze brief loopt. Twaalf teksten hebben er direct mee te maken. Er is ook een zekere opklimming in waar te nemen. Eerst lezen we over blijdschap en verblijden, maar in 3:1 komt er ‘Verblijdt u in de Here’ en in 4:4 komt er ‘te allen tijde’ bij:

4 Verblijdt u in de Here te allen tijde! Wederom zal ik zeggen: Verblijdt u!

Blijdschap zou ons christenleven moeten ‘doordrenken’, hoeveel aantrekkelijker zou ons geloof zijn. Natuurlijk kunnen we niet zeggen dat een christenleven een en al blijdschap is,

dat zou een grote leugen zijn. De omstandigheden, waaronder Paulus deze brief schrijft, waren ook allesbehalve gunstig. Hij zat gevangen en was in afwachting van zijn eerste rechtszaak, dus hij had zeker 'recht van schrijven'. Waarom kon Paulus dan toch de Filippenzen oproepen om zich te allen tijde in de Here te verblijden (en niet in de omstandigheden)? Het antwoord is simpel: God is goed, Hij heeft het goede met ons voor, ook al begrijpen we lang niet alles van wat Hij in ons leven toelaat. Natuurlijk, hierbij is wel verondersteld dat er een levende relatie is met God door de Heer Jezus. Maar dan mogen we ook weten dat God ons liefheeft en alle dingen doet meewerken ten goede (Rom. 8:28). Hij zal ons nooit gemeen of oneerlijk behandelen.

De keuze is wel aan ons om zich in Hem te verblijden (ook al voelen we niets en zijn de omstandigheden mogelijk ongunstig). Zie ook 1 Tess. 5:16-18. Merk op dat blijdschap ook een partje is van de vrucht van de Heilige Geest (Gal. 5:22). Door de Heilige Geest groeit er blijdschap in ons maar wij werken mee door ons te allen tijde in de Here te verblijden. Het Koninkrijk van God bestaat ook uitblijdschap door de Heilige Geest (Rom. 14:17). Een belangrijke reden dat we die blijdschap vaak niet ervaren is dat we ons te weinig bewegen in de sfeer van het Koninkrijk Gods en ons teveel laten afleiden door minder belangrijke zaken. Om dit meer te ervaren is het goed om stil te staan bij:

1 Kor. 10:31 Of gij dus eet of drinkt, of wat ook doet, doet het alles ter ere Gods.

De sfeer van het Koninkrijk wordt ook kort samengevat in Ef. 5:18-21. Hier is sprake van continue vervulling met de Heilige Geest, lofprijzing en aanbidding, dankbaarheid, nederigheid en de vreze des Heren.

Kortom: In de Heer kunnen we ons altijd verblijden (ondanks omstandigheden) omdat Hij door en door goed is. Blijdschap is een 'bijproduct' van het Koninkrijk Gods en groeit in ons als partje van de vrucht van de Geest (Gal. 5:22). Blijdschap hoort bij de 'sfeer' van het Koninkrijk en hoe meer we ons in deze sfeer bewegen (Mat. 6:33), hoe meer blijdschap we ervaren. Dit is het voorrecht van al Gods kinderen.

Het volgende vers (4) geeft een ander kenmerk van de gerijpte christen: vriendelijkheid (Gr.:epieikes=vriendelijke). Het griekse woord dat hier gebruikt is kan ook vertaald worden met redelijk of mild (Engels: gentle). Een gelovige behoort een vriendelijk mens te zijn. Onvriendelijkheid en humeurigheid stoot mensen af en is bepaald geen reclame voor onze Heer. Waarom kan een christen vriendelijk zijn? De reden staat er bij: De Heer is nabij. Hij woont zelfs door de Heilige Geest in de gelovige. De vraag die kan opkomen is: Hoe kun je vriendelijk blijven in 'onvriendelijke' omstandigheden? Denk bijvoorbeeld aan vervolgte christenen. Of stel dat je voortdurend pijn hebt (zoals vooral bij oudere mensen het geval kan zijn). Ik geef dit ter discussie (zie de vragen aan het eind van dit hoofdstuk).

Het volgende vers (5) is voor mij één van de meest controversiële verzen in het NT:

6 Weest in geen ding bezorgd, maar laten bij alles uw wensen door gebed en smeking met dankzegging bekend worden bij God.

Weest in geen ding bezorgd...dit is wat Paulus aan de Filippenzen in die tijd schreef, maar in feite aan elke serieuze christen. Hoe realistisch is dat? In deze gevallen wereld zijn er zoveel zaken om bezorgd over te zijn en de gelovigen zijn daar niet vrij van. Want wie zou er niet bezorgd zijn over een zoon of dochter die een verkeerde kant opgaat? Of over een ziek

familielid, waar een ernstige aandoening is vastgesteld? Of over een gemeente die dreigt te splitsen? Wat moeten christenen uit Noord-Korea die steeds gevaar lopen ontdekt te worden hiermee? Laten we toch nuchter zijn....

Bovendien: Spreekt Paulus zichzelf niet tegen? Aan de Galaten schrijft hij:

Gal. 4:20 ...want ik ben in zorg over u

en ook in de Filippenzenbrief zelf:

2:26 Immers, hij was vol verlangen naar u allen en ook in zorg, omdat gij gehoord hadt, dat hij ziek was.

Epafras was in zorg

2:28 Ik zend hem dan met te meer spoed, opdat gij, als gij hem ziet, u weer verblijden moogt en ik minder zorg moge hebben.

Minder zorg voor Paulus...

Het 'bezorgd' zijn treffen we ook aan in het onderwijs van de Heer Jezus in de Bergrede (Mat. 6:25-34). Hier gaat het voornamelijk om het bezorgd zijn voor levensonderhoud en de Heer Jezus geeft de remedie: Zoek eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid en dit alles zal u bovendien geschonken worden (Mat. 6:33).

Maar weer terugkomend op onze oorspronkelijke tekst, mag of hoeft u dan nooit bezorgd zijn? Ik zou hier het volgende over willen opmerken:

1. De toepassing van Fil. 4:4 is voor gelovigen die een levende relatie met Christus onderhouden. Je kunt het niet toepassen voor ongelovigen en ook niet voor christenen die de relatie met hun Heer niet goed onderhouden.
2. Van tijd tot tijd bezorgd zijn als emotie is in deze gevallen wereld gewoonweg niet te vermijden, ook niet voor serieuze christenen.
3. Maar, en daar ligt de sleutel, het tweede deel van de tekst hoort er uitdrukkelijk bij. Er staat een veelzeggend maar.... Laat het niet bij bezorgd zijn, maar laten bij alles uw wensen door gebed en smeking bekend worden bij God. Alleen maar bezorgd zijn en blijven werkt destructief op ons zieleleven, maar als we het tweede deel gaan praktiseren dan verandert er iets en dat staat in het volgende vers. De vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, gaat onze harten en gedachten behoeden in Christus Jezus. Dit is het wat ons bezorgd zijn dragelijk maakt. We beseffen dat 'God is in control' en bij Hem loopt er niets uit de hand. De zorg van Paulus voor de Galaten zal hem tot intensief gebed hebben aangezet. Hij schrijft:

Gal. 4:19 mijn kinderen, ter wille van wie ik opnieuw weenen doorsta, totdat Christus in u gestalte verkregen heeft;

In het gebed werpen we onze zorgen op Hem (1 Pet. 5:7) en ontvangen we Zijn vrede. Ons geestelijk hart en ons gedachteleven wordt dan beschermd tegen de vele giftige vurige pijlen van bezorgdheid.

Aan de aanmanende bemoedigingen, die beginnen in vers 4, voegt Paulus er nog twee toe. De eerste (7) heeft te maken met het gedachteleven van de gelovige en de tweede (8) met het praktische (geestelijke) leven van alledag. De eerste tekst luidt:

8 Voorts, broeders, al wat waar, al wat waardig, al wat rechtvaardig is, al wat rein, al wat beminnelijk, al wat welluidend is, al wat deugd heet en lof verdient, bedenkt dat;

Paulus roept de gelovigen op om deze zaken te bedenken oftewel er aandacht aan te schenken. Daar waar we onze aandacht op richten bepaalt voor een belangrijk deel ons doen en laten. Als we ‘verkeerde’ boeken lezen, naar ‘verkeerde’ films kijken etc. dan zal ons doen en laten en ons gedachteleven hierdoor negatief beïnvloed worden. Als we dan bedenken dat ons gedachteleven ook de aandacht van de vijand heeft dan moet ons dat tot voorzichtigheid manen over alles wat we op ons laten inwerken. De psalmist schrijft:

Ps 119:37 Wend mijn ogen af, zodat zij geen ijdele dingen zien,

Het is dus belangrijk om ons gedachteleven te bewaken, negatieve gedachtepatronen af te breken en ons denken in positieve zin te beïnvloeden. Een belangrijk middel hierbij is het mediteren over Gods woord:

Jer 15:16 Zo vaak uw woorden gevonden werden, at ik ze op, uw woord was mij tot vreugde en blijdschap mijns harten; want uw naam is over mij uitgeroepen, HERE, God der heerscharen.

Het volgende vers (9) heeft te maken met handelen:

9 wat u geleerd en overgeleverd is, wat gij van mij gehoord en gezien hebt, breng dat in toepassing en de God des vredes zal met u zijn.

De Filippenzen hadden een heidense achtergrond en ze vereerden goden uit de Grieks-Romeinse wereld. De evangelieprediking van Paulus en Silas bracht daar verandering in. Voor degenen die het evangelie aannamen gold nu dat ze moesten gaan praktiseren wat ze van Paulus gehoord en gezien hadden. Dat zal een verandering in hun denken tot gevolg hebben gehad, bekering is in wezen een verandering van denken. We zien dat ook terug in vers 8. Dit zal verder ook hun hele doen en laten beïnvloed hebben. Denk hierbij in het bijzonder aan de seksuele moraal die haaks stond (en staat) op de bijbelse visie.

Paulus had niet alleen het evangelie gepredikt, hij had het hen ook voorgeleefd (3:17), ze hadden een goed voorbeeld voor ogen gehad. Nu moesten ze dit ook zelf gaan toepassen in hun dagelijkse handel en wandel. Dan zouden ze ook Gods nabijheid en vrede ervaren.

God is wel degelijk geïnteresseerd in onze dagelijkse ‘wandel’. Ons geloof moet in de praktijk zichtbaar worden en niet blijven ‘steken’ in het navolgen van een aantal gewoontes en regels. Hij verbindt Zijn nabijheid en vrede aan de manier waarop we ons geloof handen en voeten geven. Het veel geciteerde ‘Ik ben met u, al de dagen, tot aan de voleinding der wereld’ (Mat. 28:20) geldt voor hen die op de een of andere manier betrokken zijn bij de grote opdracht, dus voor de echte volgelingen van Jezus. De belofte kan niet worden toegepast op gelovigen die hun talent in de grond stoppen. De apostel Johannes verbindt gebedsverhoring aan ‘zijn geboden bewaren en doen wat welgevallig is voor zijn aangezicht (1 Joh. 3:22). We moeten hier wel bij aantekenen dat er ook andere redenen, dan alleen zonde, kunnen zijn waarom onze gebeden (nog) niet verhoord worden.

Laten we ons, als kinderen Gods ook overeenkomstig gedragen en voortdurend leven in de sfeer van het Koninkrijk. De omstandigheden en de ons omringende wereld zullen vaak tegenwerken, maar als we ons oog gericht houden op de leidsman en voleinder van ons geloof (Heb. 12:2) zullen we volhouden.

4.4 Dankbaarheid voor een gift

Ook Paulus (en zijn medewerkers) had(den) levensonderhoud nodig. Zijn maatschappelijke beroep was tentenmaker en dat oefende hij ook bij gelegenheid uit om in het onderhoud te voorzien (Hand. 18:1-3). Op deze manier was hij de gemeentes, waar hij het evangelie predikte, niet tot last en kon hij ook niet verdacht worden van 'geldzucht'. Overigens ging hij hierin verder dan de regel dat verkondigers van het evangelie ook van het evangelie leven (1 Kor. 9:14), hij wilde geen enkele belemmering voor het evangelie opwerpen.

Het is duidelijk al weer een tijdje geleden dat Paulus een blijk van belangstelling van de gemeente te Filippi ontvangen had (het is ongeveer vijf jaar geleden dat hij hier voor het laatst geweest is) en Paulus is daar bijzonder blij mee. Dat de blijk van belangstelling een gift is blijkt even later. Er staat bij 'in de Here', dat wil zoveel zeggen als dat Paulus hier de hand van God in ziet. Het woordje 'eindelijk' kan dan ook moeilijk opgevat worden als een verwijt, zeker gezien het volgende. Er staat namelijk dat ze wel de belangstelling hadden maar niet de gelegenheid. Waarom ze niet de gelegenheid hadden wordt niet vermeld, maar mogelijk was dat uit pure armoede.

In de volgende verzen maakt Paulus wel duidelijk dat het hem niet in de eerste plaats om de verlichting van zijn druk te doen is. Natuurlijk, hij zal ook financiële verplichtingen hebben gehad (onderhoud, huur?), maar hij heeft geleerd om met gebrek, maar ook met overvloed om te gaan. De Heer heeft steeds op zijn manier voorzien en dat is ook nu gebeurd.

Paulus wijst nu op een bijzondere zegen voor de gemeente te Filippi. Het is de enige gemeente (15) die met hem, na zijn vertrek uit Macedonië, financiële transacties onderhield. God zou deze gemeente, en daar was het Paulus om te doen, hiervoor bijzonder zegenen. We lezen niet op welke manier en ook niet wanneer, het kan op de nabije toekomst te maken hebben, maar ook op het toekomstige loon of ook beide. In ieder geval is er in de nabije toekomst zegen. Er zal in de behoeften van de gemeente (collectief en individueel) rijkelijk voorzien worden in Christus Jezus.

Zending en evangelisatie maken deel uit van de Grote Opdracht (Mat. 28:19 en 20) en elke christen zou daar op de een of andere manier deel van moeten uitmaken. Voor de meeste christenen betekent dit: geven en bidden. Een zendeling zei eens zoiets als: 'Bidden is het eigenlijke werk, net zo belangrijk als gaan'. Om vooruitgang te maken op het zendingsveld moeten geestelijke bolwerken geslecht worden en daar is volhardend gebed voor nodig.

Naast gebed is ook geven een essentieel deel van het zendings- en evangelisatiewerk. Geven is relatief gemakkelijk als we een behoorlijke bron van inkomen hebben. Paulus schrijft aan Timoteüs:

1 Tim. 6:17:17 Hun, die rijk zijn in de tegenwoordige wereld, moet gij bevelen niet hooghartig te zijn, en hun hoop gevestigd te houden niet op onzekere rijkdom, doch op God, die ons alles rijkelijk ten gebruike geeft,

*18 om wel te doen, rijk te zijn in goede werken, vrijgevig en mededeelzaam,
19 waardoor zij zich een vaste grondslag voor de toekomst verzekeren om het ware leven te grijpen.*

Let ook vooral op vers 19, geven bevordert geestelijke groei. Merk op dat dit overeenkomt met Fil. 4:19. Deze belofte wordt nogal eens geclaimd in allerlei situaties, maar er gaat wel iets aan vooraf: De Filippenzen voorzagen in de financiële noden van Paulus. Dit doet me ook denken aan:

*Spr. 3:9 Vereer de HERE met uw rijkdom en met de eerstelingen van al uw inkomsten,
10 dan zullen uw schuren met overvloed gevuld worden en uw perskuipen van most overstromen.*

Vanzelfsprekend mag dit niet het motief zijn om te geven.

4.5 Afsluiting

Paulus komt nu tot een afsluiting. Vers 20 is een doxologie (een lofprijzing aan God). In vers 19 was het nog ‘Mijn God’, maar hier heeft hij het over onze God en Vader. Door het verlossingswerk van de Heer Jezus mogen we God nu ook Vader noemen (Rom. 8:15, Joh. 20:17). Merk op dat ook wij bestemd zijn om te delen in Gods eeuwige heerlijkheid (1 Pet. 5:10).

Paulus laat ook de groeten overbrengen aan iedere heilige in Christus Jezus (20). Dit zullen in de eerste plaats de gemeenteleden te Filippi zijn, maar mogelijk ook andere gelovigen die niet tot de gemeente behoren. Welke broeders zijn er bij Paulus? In ieder geval Timoteüs (1:1). Mogelijk ook de broeders die genoemd worden in Kol. 4:10-14 (Lucas, Aristarchus, Epafras, Marcus...) omdat de Kolossenzenbrief mogelijk rond dezelfde tijd is geschreven als de Filippenzenbrief.

Bij al de heiligen (22) moeten we denken aan de christenen in de plaats waar Paulus gevangen zat (waarschijnlijk Rome). De heiligen die aan het huis van de keizer verbonden zijn hebben betrekking op gelovigen die horen bij de hofhouding van de keizer (mogelijk ook de zogenaamde praetoriaanse garde). Ze stonden in verband met Paulus' gevangenschap.

Paulus eindigt zijn brief met, zoals meestal bij hem, de zegewens van de genade. Deze genade komt door de Heer Jezus tot ons. De NBG51 heeft hier....met uw geest. De geest is het onstoffelijke deel van de mens die, bij de gelovige, in verbinding staat met de inwonende Heilige Geest. Er zijn ook andere vertalingen:

23 De genade van de Heer Jezus Christus zij met u (NBV).

23 De genade van onze Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen. (HSV)

23 De Heer Jezus Christus zij u genadig (GNB)

4.6 Vragen

1. De Filippenzen worden door Paulus in vers 1 o.a. aangeduid als mijn kroon (erekrans). Wat bedoelt hij hier mee? Welke toepassing ziet u voor uzelf?
2. Stel u bent een gemeenteleider en er is in de gemeente een 'Euodia-Syntyché situatie'. Hoe zou u te werk gaan om hier verandering in aan te brengen?
3. Waarom is het zo belangrijk om je te allen tijde in de Here te verblijden?(4:4). Is dit een gebod of een optie?
4. Weest in geen ding bezorgd. Kun je dit altijd zeggen tegen 'bezorgden'? Hoe kun je wijs met deze tekst omgaan?
5. Wat doet uzelf om uw gedachteleven op orde te houden?
6. Het is zaliger te geven dan te ontvangen (Hand. 20:35). Hoe zou u dit uitleggen aan iemand die jong in het geloof is?
7. Een paar oudsten proberen een gemeentelid te overtuigen om een bepaalde taak te aanvaarden. De man in kwestie ziet daar erg tegen op. Hij krijgt vervolgens te horen: Ik vermag alle dingen in Hem die mij kracht geeft (4:13). Wat vindt u van deze aanpak? Motiveer uw mening.